

Darts-kiertue – lukion toimintaopas

1. Johdanto	2
1.1. Mikä on darts-kiertue	2
1.2. Kiertueen tavoitteet	2
1.3. Vastuuopiskelijoiden rooli	2
1.4. Vastuuopettajan rooli	2
2. Yleiskuva tapahtumapäivästä	3
2.1. Päivän aikataulurakenne	3
2.2. Mitä HLU tuo mukanaan	3
2.3. Mitä koululta tarvitaan	4
3. Vastuuopiskelijan tehtävät	5
3.1. Ennen tapahtumaa	5
3.2. Tapahtuman alussa	5
3.3. Tapahtuman aikana	5
3.4. Tapahtuman päättäminen	4
4. Tila- ja turvallisuusjärjestelyt	6
5. Tulospalvelu	7
6. Viestintä	8
7. Palautteen kerääminen	8
7.1. Miten ja keneltä palaute kerätään	6
7.2. Vastuuopiskelijan palaute järjestäjälle	8
7.3. Kehitysehdotukset seuraavia kouluja varten	6
Liitteet	9
Tapahtumapäivän tarkistuslista	9
Esimerkkiaikataulu	9
Alkukarsinta - High Score	9
Finaali - Darts 301	10
Darts-tilun esittely	12

1. Johdanto

1.1. Mikä on darts-kiertue

Darts-kiertue on toisella asteella järjestettävä liikunnallinen tapahtumakokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä opiskelijoiden aktiivisuutta ja hyvinvointia. Kiertueen lajivalinnassa on kuunneltu opiskelijoiden omia toiveita, ja darts valikoitui lajiksi erityisesti sen matalan osallistumiskynnyksen ansiosta – mukaan on helppo tulla ilman aiempaa kokemusta tai erityisiä fyysisiä vaatimuksia.

1.2. Kiertueen tavoitteet

Kiertueen tarkoituksena on kannustaa opiskelijoita liikkumaan arjen keskellä sekä vahvistaa oppilaiden välistä yhteishenkeä rennon ja kannustavan tekemisen kautta. Lisäksi darts-kiertue tarjoaa mahdollisuuden kokeilla tervehenkistä kilpailua turvallisessa ja myönteisessä ympäristössä, jossa tärkeintä ei ole voittaminen vaan yhdessä osallistuminen ja kokeilemisen ilo.

1.3. Vastuuopiskelijoiden rooli

Vastuuopiskelijoilla on keskeinen rooli darts-kiertueen toteuttamisessa koulun sisällä. He osallistuvat kiertueen suunnitteluun, käytännön järjestelyihin ja tapahtuman sujuvaan läpivientiin. Vastuuopiskelijat huolehtivat aikataulujen laatimisesta, osallistujien ohjeistamisesta sekä pelien järjestämisestä ja valvonnasta tapahtumapäivinä. Lisäksi vastuuopiskelijat toimivat tapahtuman aikana kannustajina ja esimerkkeinä muille opiskelijoille, mikä madaltaa osallistumiskynnystä ja luo myönteistä ilmapiiriä. Heidän tehtävänä on myös varmistaa, että kiertue toteutuu turvallisesti, reilun pelin periaatteita noudattaen ja kaikkia osallistujia kunnioittaen. Vastuuopiskelijoiden aktiivinen mukanaolo vahvistaa yhteisöllisyyttä ja antaa heille samalla arvokasta kokemusta tapahtuman järjestämisestä ja vastuunkannosta.

1.4. Vastuupettajan rooli

Vastuopettajan tehtävänä on toimia darts-kiertueen tukihenkilönä ja ohjaajana koulun sisällä. Hän vastaa kiertueen kokonaisuuden koordinoinnista, aikataulujen hyväksymisestä sekä siitä, että toiminta on koulun sääntöjen ja turvallisuusohjeiden mukaista. Vastuopettaja tukee vastuopiskelijoita tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa sekä toimii tarvittaessa päätöksenteon tukena. Lisäksi vastuopettaja huolehtii tiedonkulusta koulun henkilökunnan, opiskelijoiden ja HLU:n välillä. Tapahtuman aikana vastuopettaja seuraa kiertueen sujumista. Kiertueen jälkeen vastuopettaja osallistuu toiminnan arviointiin yhdessä vastuopiskelijoiden kanssa.

2. Yleiskuva tapahtumapäivästä

2.1. Päivän aikataulurakenne

Vastuuhenkilö huolehtii päivän aikataulun toteutumisesta sekä käytännön järjestelyiden sujuvuudesta. Välineet tuodaan koululle klo 8. 30 ja vastuuhenkilö vastaa siitä, että välineet puretaan ja siirretään paikoilleen sekä telineet kootaan ja heittopaikka järjestetään ennen kilpailun alkua. Vastuuhenkilön tehtävänä on varmistaa, että kilpailu etenee aikataulun mukaisesti. Kilpailupäivän päätteeksi vastuuhenkilö huolehtii siitä, että välineet ovat valmiina noudettavaksi klo 15.00 mennessä ja että alue jätetään siistiin ja turvalliseen kuntoon.

Esimerkkiaikataulu liitteenä.

2.2. Mitä HLU tuo mukanaan

Järjestävä taho eli HLU tuo mukanaan darts-kiertueen toteuttamiseen tarvittavat välineet. Varustukseen sisältyvät kolme darts-taulua, kolme taulutelinettä sekä kolme suojamattoa, jotka takaavat turvallisen ja toimivan peliympäristön. Lisäksi mukana ovat tikat, joita osallistujat voivat käyttää pelien aikana. Kaikki välineet asetellaan ennen tapahtuman alkua huolellisesti ja turvallisuus huomioiden. Varusteiden kunto tarkistetaan etukäteen, ja niiden käytöstä annetaan osallistujille tarvittavat ohjeet.

HLU:n puolesta jokaisella koululla kiertää siis seuraavanlainen varustepaketti:

- 3kpl matkakehikko
- 3kpl dartstaulu + kiiloja
- 6x 3kpl tikat + varaosia
- 3kpl suojamatto
- Liikunnalliset rastit (2-3kpl, mikäli koulu haluaa)
- Nauhaa kulun estämistä varten
- 2kpl HLU-rollup

2.3. Mitä koululta tarvitaan

Koululta edellytetään seinää vasten oleva tila (minimissään 6m x 4m), jossa darts-alue voidaan eristää muulta koululta ja liikehännältä. Lisäksi tarpeen mukaan tulisi löytyä suojamatot (esim. jumppamatot), jotka asetetaan taulujen eteen lattialle HLU:n suojamattojen alle sekä taulujen ympärille. Näin varmistetaan, että peliympäristö on turvallinen eikä tikat vahingoita lattioita tai seiniä.

Muita kiertueen toteuttamista helpottavia välineitä:

- Kaiutin + musiikki (Darts walk on songs)
- Tietokone
- Puhelimet tai padit heittopisteille -> alkukarsinnan pisteenlasku laskimella, finaaliin Darts assistant- sovellus
- (Palkinnot)

3. Vastuuopiskelijan tehtävät

3.1. Ennen tapahtumaa

- Vastaa yhteydenpidosta darts-kiertueen järjestäjän kanssa ja varmistaa tapahtuman aikataulun, tilatarpeet sekä käytännön järjestelyt.
- Huolehtii tapahtumatilan varaamisesta sekä varmistaa, että tila soveltuu darts-toimintaan turvallisuusmääräykset huomioiden.
- Varmistaa, että käytettävissä on tarvittava perusinfrastruktuuri, kuten sähkö, pöydät, pisteidenlaskentasovellus, alusta tulosten kirjanpidolle ja muut tapahtuman kannalta olennaiset kalusteet.
- Vastaa tapahtumasta tiedottamisesta opiskelijoille ja henkilökunnalle sovitulla viestintäkanavilla.
- Rekrytoi tarvittaessa apuopiskelijoita tapahtuman järjestelyihin ja sopii heidän tehtävistään etukäteen.

3.2. Tapahtuman alussa

- Vastuuopiskelija varmistaa, että kaikki välineet ja telineet ovat paikoillaan ja kunnossa.
- Tarkistaa tilan turvallisuuden ja heittopaikan asianmukaisen eristämisen.
- Ohjaa apuopiskelijat ja muut järjestelyyn osallistuvat tehtäviinsä.
- Huolehtii, että kilpailijat ja tuomarit saavat tarvittavan ohjeistuksen ja tilat käyttöönsä.

3.3. Tapahtuman aikana

- Vastuuopiskelija ohjaa osallistujat turvallisesti heittopaikalle ja takaisin.
- Valvoo jonotusta ja varmistaa, että osallistujat pysyvät merkityillä alueilla.
- Huolehtii, että välineitä ei käytetä ilman valvontaa.
- Vastuuopiskelija seuraa aikataulua ja ilmoittaa mahdollisista viivästyksistä kiertueen henkilöstölle.
- Varmistaa, että alkukarsinnat, finaali ja välineiden nouto tapahtuvat suunnitellusti.

3.4. Tapahtuman päättäminen

- Vastuuopiskelija varmistaa, että kilpailualue ja heittopaikka on tyhjennetty ja siivottu.

- Tarkistaa, että kaikki välineet, telineet ja tarvikkeet ovat ehjiä ja valmiina noudettavaksi.
- Koordinoi pakettiauton saapumisen ja ohjaa välineiden lastaamisen turvallisesti.
- Huolehtii, että tila jätetään siistiin ja turvalliseen kuntoon koulun sääntöjen mukaisesti.
- Raportoi mahdollisista vahingoista tai puutteista kiertueen järjestäjälle tapahtuman jälkeen.
- Ilmoittaa tapahtuman järjestäjälle eli Hämeen Liikunta ja Urheilulle jatkoon päässeet henkilöt.

4. Tila- ja turvallisuusjärjestelyt

Heittopaikan järjestely: Varmista, että heittopaikka on selkeästi rajattu ja eristetty muusta tilasta kulun ja katsojien osalta. Heittäjän ja taulun väliin ei saa päästää muita henkilöitä, ja katsojat pysyvät merkityn alueen ulkopuolella.

Taulujen ja kehikoiden sijoittaminen: Taulut ja kehiöt tulee sijoittaa seinää vasten. Tilan tulee olla vähintään 6 metriä leveä ja 4 metriä pitkä. Lisäksi tilassa tulee olla mahdollisuus eristää kulku heittopaikalle turvallisuuden varmistamiseksi. Taulut ja kehiöt tulee kiinnittää tukevasti, jotta ne eivät kaadu tai liiku heiton aikana.

Välineiden käsittely: Tikkoja ei saa heittää ennen kuin heittopaikka on tyhjä muista henkilöistä. Odota aina, että edellinen heittäjä palaa takaisin heittoviivan taakse, ennen kuin aloitat heittämisen. Nuolten kantaminen, siirtäminen ja ojentaminen tulee tehdä huolellisesti, kärjet alaspäin.

Valvonta ja ohjeistus: Oppilaat noudattavat vastuuhenkilön ohjeita koko tapahtuman ajan ja vastuuhenkilö valvoo, että kilpailijat ja katsojat pysyvät turvallisuusalueilla.

Poikkeustilanteet: Tapaturman sattuessa noudatetaan koulun ensiapuohjeita ja tarvittaessa kutsutaan ensiapuhenkilöstö paikalle. Vastuuhenkilö raportoi mahdolliset vaaratilanteet välittömästi tapahtuman jälkeen.

5. Tulospalvelu

Tulospalvelu varmistaa, että kaikki osallistujat on kirjattu oikein ja että tulokset ovat selkeästi nähtävillä kilpailijoille.

Alkukarsinta – High Score

- Oppilas on ilmoittautunut mukaan kilpailuun, kun pisteet kirjataan.
- Tulokset kerätään Excel-taulukoon paremmuusjärjestyksen seuraamiseksi.
- Jokaisella osallistujalla on mahdollisuus parantaa tulostaan vain kerran. Toinen yritys ei voi huonontaa aiemmin saavutettua tulosta.
- Alkukarsinnan jälkeen 12 parasta heittäjää etenee finaaliin.

Finaali – 301

- Finaalissa pelataan 301-peli, ja pisteet kirjataan Darts Assistant -sovelluksella.
- Tulospalvelu seuraa pistelaskua reaaliajassa ja varmistaa, että tulokset tallentuvat oikein sovellukseen.

Katso liite alkukarsinnan sekä finaalin säännöistä ja kaavioista.

6. Viestintä

- Koulun sisäisestä viestinnästä vastaa vastuuopettaja sekä -oppilaat. Suosittelemme käyttämään laajasti kaikkia koululla olevia viestintäkanavia (info- taulut, kuulutukset, oppilaskunnan some, luokissa käynnit jne.).
- Viestintä kannattaa aloittaa ajoissa ja sitä kannattaa tehdä paljon, vaikka se tuntuisikin toistolta. Vastuuopiskelijat voivat ideoita esim. Some-videoita ja päivityksiä vapaasti oman koulun käyttöön.
- Viestinnän tavoite on, että jokainen kouluyhteisön jäsen tietää darts-kiertueen päivämäärän, ja miten päivän kulku etenee.
- HLU toimittaa kouluille julisteita ja sähköistä viestintämateriaalia käytettäväksi.

7. Palautteen kerääminen

- Palaute alkukarsinta tapahtumasta kerätään tapahtuman yhteydessä suusanallisesti tapahtuman osallistujilta.
- Vastuuopiskelija kirjaa palautteet ja toimittaa ne välittömästi tapahtuman jälkeen järjestäjälle, jotta palautteisiin voidaan reagoida heti seuraavalla koululla.
- Järjestäjä lähettää laajemman palautekyselylomakkeen vastuuopiskelijoille ja –opettajille kiertueen jälkeen.
- Toivomme runsaasti palautetta seuraavia vuosia silmällä pitäen.

Liitteet

Taphtumapäivän tarkistuslista

- 3kpl matkakehikko
- 3kpl dartstaulu + kiiloja
- 6x 3kpl tikat + varaosia
- 3kpl suojamatto
- Liikunnalliset rastit (2-3kpl, mikäli koulu haluaa)
- Nauhaa kulun estämistä varten
- 2kpl HLU-rollup
- Kaiutin + musiikki (Darts walk on songs)
- Tietokone
- Puhelimet tai padit heittopisteille (alkukarsinnan pisteenlasku laskimella, finaaliin Darts assistant- sovellus)
- Mahdolliset palkinnot

Esimerkkiaikataulu

8.30 Pakettiauto saapuu koululle tarvittavien välineiden kanssa. Oppilaat purkavat ja siirtävät välineet paikoilleen sekä kokoavat telineet ja järjestävät heittopaikan.

9.00-12.30 Alkukarsinta

13.00-13.45 Finaali (tytöt)

14-14.45 Finaali (pojat)

15.00 Välineet noudetaan, pakataan ja kuljetetaan pois.

Alkukarsinta - High Score

Heitetään 3x3 tikkaa eli yhteensä 9 tikkaa, joiden tulos lasketaan yhteen. Isoin pistemäärä voittaa. -> Alkukarsinnan 12 parasta eli isoimman tuloksen heittänyttä pääsee koulun sisäiseen finaaliin. Etukäteen saa harjoitella niin paljon kuin haluaa, mutta ennen virallista kisasuoritusta tulee ilmoittaa heittopisteen. Tulokset kirjataan excel-taulukkoon, jotta voidaan seurata paremmuusjärjestystä.

Extra! Omana kilpailuna opettajien välinen "High Score".

Finaali - Darts 301

Jokaisella heittäjällä on alussa 301 pistettä. Pelaajat vähentävät vuorollaan pisteitään heittämällä tikkoja (3 tikkaa/heittovuoro). Tavoitteena on päästä täsmälleen noltaan.

1. Aloitus

- Pelaajista lähimmäksi ”härän silmää” heittänyt pelaaja aloittaa.

2. Vuorot

- Jokaisella pelaajalla on vuorollaan 3 heittoa.
- Heitetyt pisteet lasketaan yhteen ja vähennetään pelaajan kokonaispisteistä.

3. Lopetus

- Pelin lopetus tehdään ensimmäisellä kierroksella tasapistemäärään (esim. Jos pelaajalla on jäljellä 20 pistettä, on hänen heitettävä joko numeron 20 sektoriin tai tuplakehälle numeroon 10). Toisella kierroksella lopetus voidaan tehdä tasapistemäärään tai koulun halutessa tupla-alueelle (esim. jos pelaajalla on jäljellä 40 pistettä, hänen on heitettävä tupla 20 voittaakseen). Koulu saa itse päättää, kumman valitsevat.

Finaali käynnistyy niin, että heittäjät jaetaan tauluille alkukarsinnan järjestyksen mukaan seuraavasti:

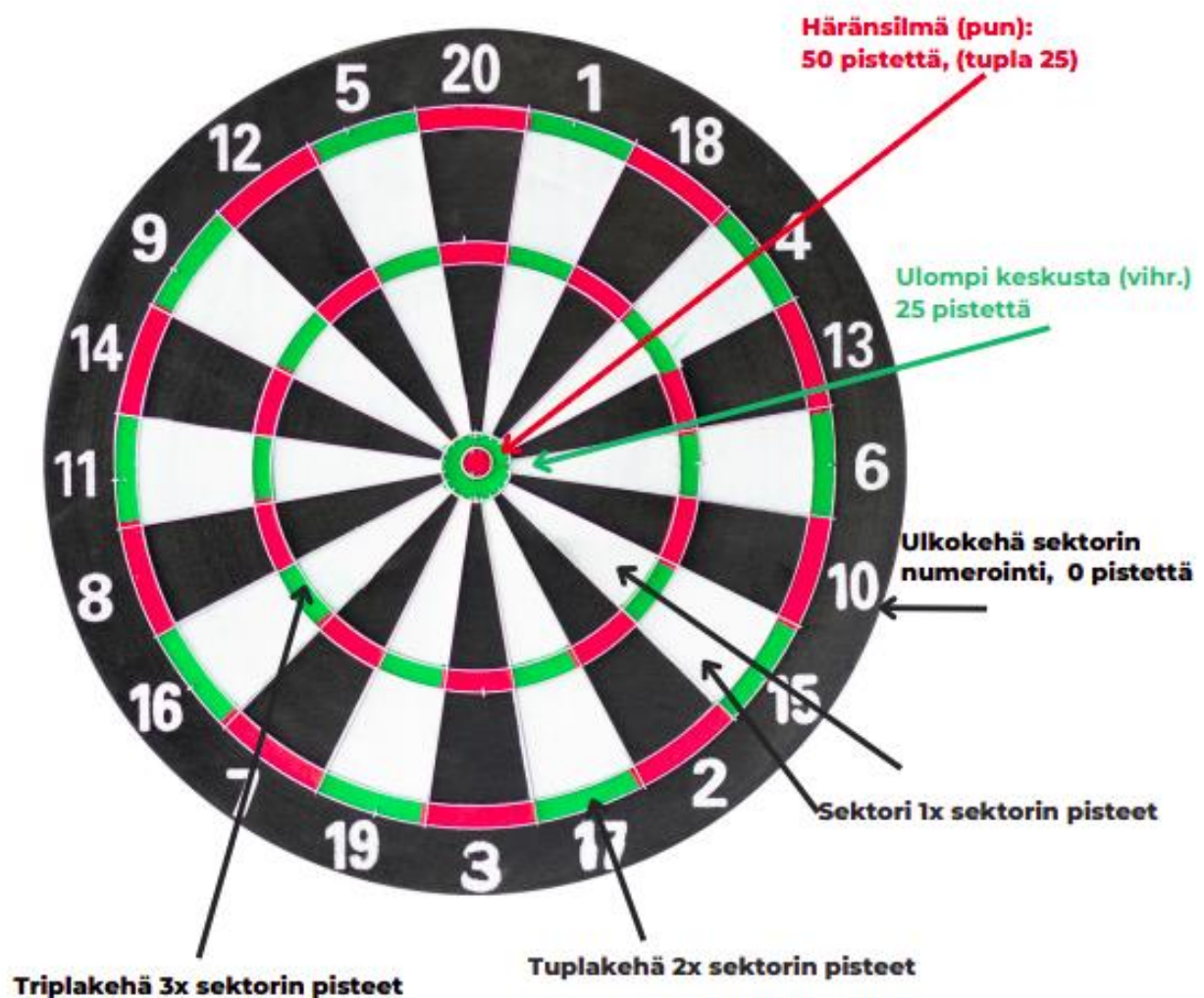
Taulu 1	Taulu 2	Taulu 3
Sija 1	Sija 2	Sija 3
Sija 4	Sija 5	Sija 6
Sija 7	Sija 8	Sija 9
Sija 10	Sija 11	Sija 12

Pelataan darts 301 -peli ja jokaiselta taululta pääsee jatkoon 2 ensin lopettanutta heittäjää, jotka jatkavat viimeiseen vaiheeseen. Kaksinpelit pelataan samalla tavalla, mutta pelin lopetus voidaan tehdä myös tupla-alueella (koulu saa itse päättää, miten toimii). Heittäjät jaetaan tauluille seuraavasti:

Taulu 1	Taulu 2	Taulu 3
Taulu 1 voittaja	Taulu 2 voittaja	Taulu 3 voittaja
Taulu 3 kakkonen	Taulu 1 kakkonen	Taulu 2 kakkonen

➔ **Voittajat (3 tyttöä ja 3 poikaa) pääsevät koulujen väliseen finaalityurnaukseen 15.5.2026!**

HUOM! Tapahtuma voidaan toteuttaa myös sukupuolineutraalilla mallilla, jossa kaikki osallistujat kilpailevat samassa sarjassa alkukierroksilla. Mikäli koulujen väliseen finaalityurnaukseen etenee osallistuja, joka ei identifioitu naiseksi eikä mieheksi, hän voi valita, mihin finaalisarjaan osallistuu.

Taulu on jaettu 20 numerosektoriin sekä keskustaan. Vierekkäiset sektorit ovat aina erivärisiä ja ne on erotettu toisistaan metallisella langalla, jottei epäselvyyksiä syntyisi. Tikan osuessa tauluun sen arvo määräytyy sektorin piste arvon mukaisesti. Piste arvo on merkitty ulkokehään. Tämän lisäksi kutakin sektoria kiertää pisteet kaksinkertaistava tuplasektori sekä pisteet kolminkertaistava triplasektori. Ulkokehältä ei saa pisteitä. Ulompi keskusta eli ulkopiha antaa 25 pistettä ja sisempi keskusta, eli häränsilmä tuplaa ulkopihan pisteet, eli osuma on 50 pistettä.